SYBA, BSC. BCOM FC
10/10/2019

**M10X01**

Time- 2½ Hrs. **Total Marks -75**

**N.B. 1) All Questions are compulsory.**
**2) Figures to the right indicate full marks.**

**Q. 1) A) Explain the following Concepts (Any Five)** 15

1. Scheduled Castes.
2. Right against Exploitation.
3. Human Right of Person With Disabilities.
4. Disaster.
5. Classical Era.
6. Prejudices.
7. Self awareness.
8. Effective Listing.

**OR**

**B)** Discuss in detail on the Foundation Course (Semester-III) Project Submitted by you.

**Q.2 A)** In What ways do human rights of Women's Violated? 15

**OR**

**B)** Explan the Fundamental Rights of Indian citizens.

Q.3 **A)** Explain the Economic and social effects of disasters 15

**OR.**

**B)** Discuss in detail on Flood of Maharashtra in 2005.

**Q.4 A)** State the Contribution of any four scientists towards the growth of Science during the period of 'Renaissance' 15

**OR**

**B)** State the importantnes of Technology in modern Era.

**Q.5 A)** Discuss on the Advantages and Disadvantages of written communication. 15

**OR**

**B)** State the different Psychological barriers to communication.

-----*-----

# M10x01

वेळ – २ ½ तास | मराठी रुपांतर | गुण – ७५

सूचना – १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहे.
२.उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र. १ अ)खालील संकल्पना स्पष्ट करा. (कोणत्याही पाच) १५

१. अनुसूचीत जाती.
२. शोषणा विरुद्धचा हक्क.
३. अपंग व्यक्तीचा मानवी हक्क.
४. आपत्ती.
५. पारंपारिक कालखंड.
६. पूर्वग्रह.
७. स्वयं जाणीव.
८. प्रभावी श्रवण.

किंवा

ब) पायाभूत अभ्यासक्रम (सत्र–३) साठी तुम्ही सादर केलेल्या प्रकल्पावर सविस्तर चर्चा करा

प्र. २ अ) महिलांच्या मानवी हक्कांचे उल्लंघन कशा प्रकारे केले जाते ते सांगा ? १५

किंवा

ब) भारतीय नागरीकांचे मूलभूत अधिकार स्पष्ट करा

प्र. ३ अ) आपत्तीचे आर्थिक आणि सामाजिक परिणाम विषद करा १५

किंवा

ब) सन २००५ सालच्या महाराष्ट्रातील महापूरावर सविस्तर चर्चा करा

प्र.४ अ) पुनरुज्जीवन. कालखंडातील कोणत्याही चार शास्त्रज्ञांचे विज्ञानाच्या विकासातील योगदान सांगा. १५

किंवा

ब) आधुनिक काळातील तंत्रज्ञानाचे महत्व सांगा.

प्र.५ अ)लेखी संज्ञापनाचे फायदे व तोटे यांवर चर्चा करा १५

किंवा

ब)संज्ञापनातील मानसशास्त्रीय अडथळे सांगा.

-----*-----

LM10X02

YBA / BSc / BCOM

Time: 2:30Hrs N.B-1) All questions are compulsory Total marks: 75 NCC

2) Figures to the right indicate full marks 10/10/2019

Q.1 A **Fill in the blank in the following sentences and rewrite them. (Any eight)** 8

1 Constitution of India was accepted on

i) 15 Aug 1947 ii) 26 Nov 1949 iii) 26 Nov 1950

2 In 1942 slogan for quit India was given by ------

i) Vallabh Bhai Patel ii) Subhash Chandra Bose iii) Mahatma Gandhi

3 Layer protects earth surface from hazardous UV rays

i) Moisture in cloud ii) Ozone iii) Corbandioxide

4 is one of the adventure activities.

i) Drill ii) Dancing iii) Scuba diving

5 Length of pace in side step is inch.

i) 21 ii) 12 iii) 30

6 is the leadership trait

i) Courage ii) Power iii) Anger

7 has capacity to prepare its own food

i) Human being ii) Plant iii) Animal

8 action starts by right foot.

i) Open order ii) slow march iii) quick march

9 On turn half right order, cadets turn in degree.

i) 90° ii) 45° iii) 180°

10 ----------Leadership style is the all time best leadership style.

i) Democratic ii) Autocratic iii) None any single

B State Ture or False **(Any seven)** 7

1 Pandit Jawarlal Neharu was first President of Independence India.

2 For Open order, order is given on right foot.

3 For double time marching, steps are of 40 inches.

4 Para sailing is performed in air

5 Trees are good sink for $CO_2$

6 Tactfulness is one of the leadership traits

7 Laisez fairae is one of the leadership style.

8 In quick march there are 117 paces per one minute.

9 Netaji Subhash Chandra Bose has established Azad Hind Sena.

10 Dr.B.R Ambedkar is the chief architect of constitution of India

Q.2 A Explain the challenges before National Integration 8

B Discuss sense of secular values in youth of India 7

OR

A Write note on contribution of Subhash Chandra Bose in freedom struggle 8

B Elaborate in brief threats and opportunities for National integration 7

Q.3 A What is salute to the flank? Describe the activity salute to the right.

B Explain the order and performance of sizing and formation of squad.

OR

A State Aim and Objectives of Drill.

B Describe marching time and length of pace for different types of forward marches.

Q.4 A What are different types of adventure activities? Explain any one of that with reference to planning and execution.

B State and explain leadership traits.

OR

A What are different types of environmental pollution? Explain water pollution and its control.

B Write note on historical personality as an example of leadership style.

Q.5 A Write note on Kargil conflict.

B Write note on video conferencing.

OR

A Write note on task and role of fighting arms.

B Explain organization of Infantry Battalion.

$$$$$

M10X02

वेळ : ३० मिनिटे

एकूण गुण ३०

सूचना : १ सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत २ उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात

१ अ रिकाम्या जागी पुर्ण करुन वाक्य पुन्हा लिहा (कोणतेही ५)

१ भारतीय संविधानाचा शिल्पकार ..... मेजर ध्यानचंद सेना

२ २६ ऑगस्ट १९४७ २ २६ नोव्हेंबर १९४९ ३ २६ नोव्हेंबर १९५०

३ १९४२ मध्ये लोटो भारत सो घोषणा ..... यानी दिली

१ वल्लभभाई पटेल २ सुभाष चंद्र बोस ३ महात्मा गांधी

४ ..... या पत्रांना ऐतिहासिक ठेवा किंवा साधन म्हणता येतो

१ हवलदार आर्मी २ ऑफिसर ३ सर्वेन्ट ऑफ इंडिया

५ ..... हा एक साहसी उपक्रम आहे

१ ट्रिप २ ट्रान्सीट ३ स्कुबा डायविंग

६ साईड स्टेप मध्ये, स्टेप ..... इंच असते

१ २१ २ २२ ३ ३०

७ ..... हा लिडरशिप ट्रेट आहे

१ साहस २ शक्ती ३ क्रोध

८ ..... ही स्वत:चे अन्न तयार करण्याची क्षमता असते

१ मानव २ वनस्पती ३ प्राणी

९ ..... कृती उजव्या पावलाने सुरू होते

१ खुली लाईन २ धीरे चल ३ तेज चल

१० आपण दाहिने मुड आदेशावर छात्र ..... अशात फिरतात

१ १८० २ ९० ३ २७०

११ ..... नेतृत्व पध्दत सर्वकाळ उत्तम असते

१ लोकशाहीवादी २ हुकुमशाहीवादी ३ कोणतीही एकच नाही

ब चूक कि बरोबर लिहा (कोणतेही ७)

१ पंडीत जवाहरलाल नेहरू स्वतंत्र भारताचे पहिले राष्ट्राध्यक्ष होते

२ खुली लाईन चल, आदेश उजव्या पायावर दिला जातो

३ डबलमे चल, मध्ये ४० इंचावर पावले टाकली जातात

४ पॅरामेडिक ही कृती हवेत केली जाते

५ वृक्ष हे कार्बन डायऑक्साईड शोषणारे नैसर्गिक साधन आहे

६ युक्तीशीर कृती हा एक लिडरशीप ट्रेट आहे

७ लायसेझ फेअरी ही एक नेतृत्व पध्दती आहे

८ तेज चल मध्ये मिनिटाला ११७ पावले घेतात

९ नेताजी सुभाषचंद्र बोस यांनी आझाद हिंद सेनेची स्थापना केली

१० डॉ बी आर आंबेडकर हे भारतीय संविधानाचे प्रमुख शिल्पकार आहेत

प्र २ अ राष्ट्रीय एकात्मतेसमोरील आव्हाने स्पष्ट करा

ब भारतीय युवकामध्ये 'सर्वधर्म समभाव' या गुणाची जाणीव विशद करा

किंवा

अ सुभाष चंद्र बोस यांचे स्वातंत्र्य संग्रामातील योगदान यावर टिप लिहा

ब राष्ट्रीय एकात्मतेसाठी धोके आणि सध्या धोकेक्यात स्पष्ट करा

प्र ३ अ दाहिने / बाये सॅल्युट म्हणजे काय? दाहिने सॅल्युट कृतीचे वर्णन करा

ब सायझिंग आणि स्कॉडचे फॉरमेशन यासाठी आदेश आणि कृती स्पष्ट करा

किंवा

अ ड्रिलचे उद्देश आणि उद्दिष्टे लिहा

ब विविध प्रकारच्या मार्चिंगसाठी वेळ व पावलाचे अंतर विशद करा

प्र ४ अ साहसी उपक्रमाचे विविध प्रकार लिहा त्यापैकी कोणताही एक उपक्रम त्याची नियोजन आणि कार्यवाही स्पष्ट करा

ब लिडरशीप ट्रेट लिहा आणि स्पष्ट करा

किंवा

अ पर्यावरण प्रदूषणाचे विविध प्रकार कोणते? पाणी प्रदूषण आणि त्यावरील उपाय स्पष्ट करा

ब नेतृत्व पध्दतीचे उदाहरण म्हणून ऐतिकासीक व्यक्तीमत्व यावर टिप लिहा

प्र ५ अ 'कारगील युध्द' यावर टिप लिहा

ब 'व्हिडीओ कॉन्फरन्सींग' टीप लिहा

किंवा

अ फायटींग आर्मसची जबाबदारी आणि सहभाग यावर टीप लिहा

ब इन्फ्री बटालियनचे संघटन स्पष्ट करा

M II XII

S4BCom Acc
11/10/2019

(4)

**Marks:- 100** **Time allowed: 3 Hrs.**

**N.B. 1. All questions are compulsory.**

**2. Figures to the right indicate full marks.**

**Q.1 A Fill in the blanks using correct alternative.(Any Ten)** **10**

**a.** Excess of credit over debit side of Realisation account is _____
a) Profit on realisation b) Loss on realisation
c) Purchase consideration d) None of the above

**b.** In Piecemeal distribution, unit value multiplied by profit sharing ratio, equals to _____ .
a)Unit value b)Proportionate capital
c)Excess capital d)None of the above

**c.** Income receivable is shown in Balance sheet on_____.
a)Asset side b)Debit side
c)Liability side d)Credit side

**d.** Under Fixed Capital Method, partner's salary is credited to_____.
a) Capital A/c b) Current A/c
c) Drawings A/c d) None of the above

**e.** On amalgamation liability not taken over by the new firm is transferred to
a) Capital A/c b) New firm's A/c
c) P & L A/c d) P & L Adjustment A/c

**f.** After payment of all external liabilities, the balance cash is paid to the partners_____.
a) In the ratio of Capitals b) Equally
c) Profit Sharing ratio d) As per excess capital method

**g.** Bills payable is a _____ .
a) Contingent liability b) Non-current liability
c) Current liability d) Unrecorded liability

**h.** Amalgamation is dealt with by_____.
a) AS 14 b) AS 16
c) AS 18 d) AS 3

**i.** The form of organization suitable for largescale business is _____.
a) Sole Trader b) Private limited company
c) Co-operative society d) Limited Company

**j.** On takeover of unrecorded asset by a partner the A/c debited is_____.
a) Realisation A/c b) Capital A/c
c) P & L A/c d) None of the above

**k.** On amalgamation, excess of purchase consideration over net assets is considered as_____.
a) Capital reserves b) Goodwill
c) Surplus d) None of the above

**l.** Loan from partner is _____ .
a) Internal liability b) External liabilities
c) Secured liabilities d) None of the above

**B State whether the following statements are true or false. (Any Ten)** 10

a. Partner can be admitted only on the first day of the accounting year.
b. On dissolution, partner's capital is paid first and then outside liabilities.
c. Current account of a partner always shows credit balance.
d. Asset taken over by a partner is credited to his capital account.
e. Goodwill brought in by the new partner is shared by old partners in their capital ratio.
f. Interest on drawings is an expenses for the firm.
g. Interest paid on partner's capital is debited to Profit and loss Appropriation account.
h. Unit value indicates the amount contributed by a partner for one unit(share) in the profit of the business.
i. General reserve is credited to partners' capital account.
j. Carriage inward is debited to trading account.
k. Unpaid salaries of employees is anunsecured liability.
l. Purchase consideration is amount payable by new firm to old firm.

Q.2 Dipak, Dinesh & Dipesh were partners in 3D& Co. sharing profits and losses in the ratio 3:1:1 respectively. They decided to discontinue their business with effect from 1st April, 2019. Balance sheet on 31st March, 2019 was as follows.

| Liabilities | Amt(Rs.) | Assets | Amt(Rs.) |
|---|---|---|---|
| **Capital** | | Plant & Machinery | 3,50,000 |
| Dipak | 3,00,000 | Goodwill | 2,00,000 |
| Dinesh | 1,50,000 | Trade Investments | 1,50,000 |
| Dipesh | 80,000 | Stock | 97,000 |
| Reserves | 1,50,000 | Accounts receivable | 56,000 |
| Creditors | 1,30,000 | Cash at bank | 27,000 |
| Secured loan | 70,000 | Research & | 30,000 |
| Bills Payable | 30,000 | Development expenditure | |
| | **9,10,000** | | **9,10,000** |

**Additional information:**

a. Provision for realisation expenses maintained at Rs.17,000. However actual expenses amounted to Rs.10,000 only.
b. Cash realised as follows
I installment Rs.1,70,000
II installment Rs.1,90,000
III installment Rs. 2,10,000
IV installment Rs.2,90,000
c. A creditor for Rs.20,000 accepted Rs.14,000 in full settlement during II installment.

**You are required to prepare**

i. Statement of excess capital
ii. Statement of distribution of cash

Using excess capital method of piecemeal distribution.

**OR**

Q.2 Riddhi, Siddhi and Ganesh were partners in M/s.Krupa& Co. sharing profits and losses in the ratio 1:1:3 respectively. They decided to discontinue their business with effect from 1st April, 2019. Balance sheet on 31st March, 2019 was as follows. **20**

| Liabilities | Amt(Rs.) | Assets | Amt(Rs.) |
|---|---|---|---|
| **Capital** | | Furniture | 4,40,000 |
| Riddhi | 1,00,000 | Goodwill | 2,00,000 |
| Siddhi | 1,20,000 | Short term investments | 1,50,000 |
| Ganesh | 3,30,000 | Inventory | 98,000 |
| Reserves | 1,50,000 | Accounts receivable | 55,500 |
| Creditors | 1,20,000 | Cash at bank | 500 |
| Secured loan | 90,000 | Deferred | 50,000 |
| Tax liability | 54,000 | Advertisement | |
| Bills Payable | 30,000 | expenditure | |
| | **9,94,000** | | **9,94,000** |

**Additional information:**

a. Provision for realisation expenses maintained at Rs.12,000. However actual expenses amounted to Rs.15,000.

b. Cash realised as follows
I installment Rs.1,49,500
II installment Rs.1,30,000
III installmentRs. 2,20,000
IV installment Rs.2,90,000

c. Unrecorded furniture of Rs.18,000 was taken over by Siddhi at agreed value of Rs.10,000 with last installment.

**You are required to prepare**

iii. Statement of excess capital
iv. Statement of distribution of cash

Using excess capital method of piecemeal distribution.

Q.3 Ramesh and Suresh were partners in M/s.Five Star Enterprises, sharing profits and losses equally. They admitted Nilesh on 1st October, 2018 for 1/3rd share. Following information is available as on 31st March, 2019. **20**

Trial Balance As on 31st March, 2019

| Particulars | Amt(Rs.) | Particulars | Amt(Rs.) |
|---|---|---|---|
| Opening stock | 58,000 | Capital | |
| Purchases | 4,00,000 | Ramesh | 1,50,000 |
| Carriage inward | 27,000 | Suresh | 1,50,000 |
| Delivery charges | 45,000 | Sales | 10,00,000 |
| Stationery | 32,000 | Interest on investment | 5,000 |
| Furniture | 2,50,000 | Creditors | 68,500 |
| Debtors | 2,00,000 | Bills payable | 84,500 |
| 10% Investment (Purchased on 1-4-18) | 1,50,000 | 15% Bank loan (From 1-4-2018) | 2,00,000 |
| Salesman salaries | 57,000 | Nilesh's Suspense A/c | 2,40,000 |
| Office salaries | 65,000 | Bank Overdraft | 1,02,000 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| Rent & taxes | 60,000 | | |
| Travelling expenses | 39,000 | | |
| Office lighting | 36,000 | | |
| Insurance | 50,000 | | |
| Advertisement | 64,000 | | |
| Loss on furniture sold (1st Jan, 2019) | 18,000 | | |
| Bad debts | 16,000 | | |
| Discount allowed | 20,000 | | |
| Commission | 27,000 | | |
| Copyrights | 1,00,000 | | |
| Wages | 1,26,000 | | |
| Drawings<br>Ramesh<br>Suresh | <br>10,000<br>10,000 | | |
| Computers | 1,30,000 | | |
| Interest on bank loan | 10,000 | | |
| | **20,00,000** | | **20,00,000** |

Additional information:-

a. Closing stock valued at Rs.68,000.
b. Provision for doubtful debts should be maintained at 1% on sales.
c. Contribution of Nilesh is shown under Suspense account. Nilesh contributed Rs.1,50,000 towards capital and balance towards goodwill. Goodwill should be allocated among the old partners.
d. Sales up to 1st October, 2018 were Rs.3,00,000.
e. Depreciation on furniture @ 5% and computer @10%p.a..

You are required to prepare final accounts of the firm for the year ended 31st March, 2019.

**OR**

**Q.3** Asha, Nisha&Ushawere partners in M/S.Talktime Communications, sharing profits and losses in the ratio 1:3:1 respectively. Usharetired on 1st July 2018. Following information is available as on 31st March, 2019. **20**

Trial Balance As on 31st March, 2019

| **Particulars** | **Amt(Rs.)** | **Particulars** | **Amt(Rs.)** |
|---|---|---|---|
| Drawings | | Capital | |
| Asha | 25,000 | Asha | 2,00,000 |
| Nisha | 25,000 | Nisha | 2,00,000 |
| Usha | 10,000 | Usha | 2,00,000 |
| Salaries | 1,00,000 | Gross Profit | 9,00,000 |
| Commission | 18,000 | Creditors | 1,10,000 |
| Discount | 14,000 | Bills payable | 1,20,000 |
| Interest on loan | 6,000 | Outstanding salaries | 20,000 |
| Plant & Machinery | 4,00,000 | 10% Bank loan | 1,50,000 |
| Land & Building | 5,00,000 | | |
| Debtors | 1,10,600 | | |
| Advertisement | 70,000 | | |
| Computer repair | 3,400 | | |

| | | | |
|---|---|---|---|
| Computer | 2,30,000 | | |
| Electricity | 48,000 | | |
| Bad debts | 14,000 | | |
| Stock | 46,000 | | |
| Postage & stationery | 16,000 | | |
| Office expenses | 21,000 | | - |
| Salesman salary | 75,000 | | |
| Investment | 1,50,000 | | |
| Insurance premium | 15,000 | | |
| Prepaid Insurance | 3,000 | | |
| | **19,00,000** | | **19,00,000** |

Additional information:-

a. Depreciation on Plant & Machinery @ 10% p.a., Land & Building @5%p.a. and computer at 20%p.a..
b. Interest on capital should be provided at 6% p.a.
c. Total sales for the year were Rs.25,00,000 of which sales up to 1st July, 2018 were Rs.10,00,000.
d. Bank loan is taken on 1st April, 2018.

You are required to prepare final accounts of the firm for the year ended 31st March, 2019.

**Q.4** Prakash and Puneet were partners in M/s. PP& Co. sharing profits and losses in the ratio 3:2. Mahesh &Minalwere equal partners in MM& Co.Balance sheet of both firms as on 31st December, 2018 is as follows. **20**

| Liabilities | PP& Co. | MM&Co. | Assets | PP& Co. | MM& Co. |
|---|---|---|---|---|---|
| **Capital** | | | Building | 2,80,000 | 2,00,000 |
| Prakash | 1,80,000 | | Furniture | 1,40,000 | 1,00,000 |
| Puneet | 1,40,000 | | Investment | 80,000 | -- |
| Mahesh | | 50,000 | Stock | 1,60,000 | 80,000 |
| Minal | | 1,00,000 | Debtors | 1,60,000 | 1,20,000 |
| Reserves | 1,20,000 | 1,00,000 | Cash in hand | 80,000 | 50,000 |
| Bank loan | 1,84,000 | 1,60,000 | | | |
| Creditors | 1,96,000 | 1,00,000 | | | |
| Outstanding expenses | 80,000 | 40,000 | | | |
| | **9,00,000** | **5,50,000** | | **9,00,000** | **5,50,000** |

PP & Co. took over MM & Co. from 1st January, 2019 on following conditions.

a. Goodwill of MM & Co. valued at Rs.1,00,000.
b. PP& Co. took over all assets and liabilities of MM &Co.. Assets were valued as follows.

| | |
|---|---|
| Building | 2,50,000 |
| Furniture | 1,20,000 |
| Stock | 70,000 |
| Debtors | 1,00,000 |

c. Cash balance of MM & Co. was taken over after payment of realisation expenses of Rs. 10,000.

d. Capital of PP& Co. fixed at Rs.6,00,000 which should be contributed equally by each partner. Any surplus or deficit should be adjusted in partners' loan account.

You are required to

i. Calculate purchase consideration
ii. Prepare Journal in the books of MM& Co.
iii. Prepare balance sheet of PP& Co. after amalgamation.

**OR**

**Q.4** Sudha&Vasudha were partners in M/s. SV Furnishings, sharing profits and losses in their capital ratio. **20**

Balance sheet on 31st March, 2019 was as follows.

| Liabilities | Amt(Rs.) | Assets | Amt(Rs.) |
|---|---|---|---|
| **Capital** | | Plant & Machinery | 4,80,000 |
| Sudha | 3,00,000 | Delivery Van | 2,40,000 |
| Vasudha | 2,00,000 | Equipments | 56,000 |
| General Reserves | 2,00,000 | Stock | 1,40,000 |
| Bills payable | 1,30,000 | Debtors | 1,21,000 |
| Creditors | 1,60,000 | Cash in hand | 43,000 |
| Bank overdraft | 90,000 | | |
| | **10,80,000** | | **10,80,000** |

Sudha&Vasudha decided to convert their business into SV Furnishings Ltd.(a public limited company) on following conditions.

a. Purchase consideration agreed at Rs.8,00,000.
b. Purchase consideration will be settled by issue of 2,000, 8% Preference shares of Rs.100 each at par and 40,000 Equity shares of Rs. 10 each at a premium of Rs.5 per share.
c. Preference shares should be allocated equally among the partners.
d. All the assets and liabilities of old business should be taken over by SV Furnishings Ltd.at book value except cash balance which should be taken over after payment of conversion expenses Rs.20,000.

**You are required to:**

i. Prepare ledgers to close the books of M/s. SV Furnishings
ii. Pass opening journal entries in the books of SV Furnishings Ltd.
iii. Prepare Balance sheet of SV Furnishings Ltd. after conversion.

**Q.5 A** Explain the accounting procedure in piecemeal distribution of cash. **10**

**B** Explain the treatment of goodwill in case of admission of a partner in partnership firm. **10**

**OR**

**Q.5** **Write short notes.(Any four)** **20**

**a.** Net asset method
**b.** Fixed capital method
**c.** Retirement of a partner
**d.** Conversion of partnership into a company
**e.** Preferential liabilities
**f.** Profit & Loss Appropriation account

M 12 X 20

SYBCOM management (7)

12/10/2019 All

Time - 3 Hours

Marks - 100

Note :- 1) All the questions are compulsory.

2) Figures to the right indicates full marks.

**Q.1A** **State whether following sentences are True or False. (Any 10)** **(10)**

1 Management account is future oriented.
2 Unclaimed dividend is a current liability.
3 Common size statement is a vertical analysis.
4 Higher Gross Profit ratio shows higher trading efficiencies of an organization.
5 Average holding period of current assets decides requirement of working capital.
6 Capital budgeting decisions are long term investment decisions.
7 Management accounting reports are prepared annually.
8 Balance sheet shows result of activities.
9 Current ratio and acid ratio are same.
10 Gross working capital is equal to net current assets.
11 The project with longer payback period should be selected.
12 ARR method of capital budgeting considers time value of money.

**Q.1B** **Match the pairs. (Any 10)** **(10)**

| A Column | B Column |
|---|---|
| 1) Financial accounting | a) Efficiency in collection |
| 2) Internal sources | b) Budget |
| 3) Calls in advance | c) Added to the last year's cash flow |
| 4) Sources of funds | d) Added to net current assets |
| 5) Capital Reserve | e) Overall profitability |
| 6) Trend Analysis | f) Investment |
| 7) Government securities | g) Earlier year as base year |
| 8) Return on capital employed | h) Not for dividend |
| 9) Margin Of Safety | i) Net worth + Long Fund |
| 10) Scrap Value | j) Liability |
| 11) Numerical representation | k) Operational information |
| 12) Debtors Turnover | l) Historical data |

**Q.2A** The following are the Balance Sheet of AB Ltd. For the year ending 31st March 2018and 2019. Prepare Comparative Vertical Balance Sheet for the year ended 31st March 2018 and 2019. **(10)**

| Particulars | 31.03.2018 | 31.03.2019 | Particulars | 31.03.2018 | 31.03.2019 |
|---|---|---|---|---|---|
| Equity Share Capital | 4,00,000 | 4,00,000 | Fixed assets | 4,80,000 | 9,20,000 |
| Preference Share Capital | 2,00,000 | 2,00,000 | Closing Stock | 80,000 | 40,000 |
| Reserves | 40,000 | 60,000 | Debtors | 2,00,000 | 1,50,000 |
| Profit and Loss Account | 30,000 | 40,000 | Bills Receivables | 40,000 | 60,000 |
| Bank Overdraft | 1,00,000 | 4,60,000 | Prepaid Expenses | 20,000 | 24,000 |
| Creditors | 80,000 | 1,00,000 | Cash at Bank | 1,00,000 | 1,66,000 |
| Provision for Taxation | 40,000 | 50,000 | | | |
| Bills Payable | 30,000 | 50,000 | | | |
| Total | 9,20,000 | 13,60,000 | Total | 9,20,000 | 13,60,000 |

**Q.2B** The following balances are extracted from the books of XY Ltd. You are required to prepare Vertical Trend Analysis Statement for the year ended 31st March 2017, 2018 and 2019. **(10)**

| Particulars | 31.03.2017 | 31.03.2018 | 31.03.2019 |
|---|---|---|---|

| | | | |
|---|---|---|---|
| Net Sales | 30,000 | 40,000 | 50,000 |
| Opening Stock | 3,000 | 5,000 | 7,000 |
| Purchases | 17,000 | 19,000 | 20,000 |
| Wages | 1,500 | 3,000 | 2,000 |
| Carriage Inward | 2,000 | 4,000 | 4,000 |
| Closing stock | 5,000 | 7,000 | 6,000 |
| Office expenses | 1,000 | 1,200 | 1,500 |
| Selling Expenses | 700 | 900 | 1,000 |
| Finance Expenses | 600 | 1,000 | 2,000 |
| Non – Operating Income | 800 | 900 | 1,000 |
| Non – Operating Expenses | 500 | 300 | 500 |
| Tax Rate | 40% | 40% | 40% |

**OR**

**Q.2X** From the following trial balance of RS Ltd. as on 31st March 2019 Prepare Vertical Revenue and Balance sheet statement as on 31st March 2019. **(20)**

| Particulars | Debit (Rs.) | Credit (Rs.) |
|---|---|---|
| Equity Share capital | | 11,00,000 |
| Plant and Machinery | 12,00,000 | |
| Sales | | 37,00,000 |
| Purchases | 17,00,000 | |
| Sundry Debtors | 9,00,000 | |
| Sundry creditors | | 8,50,000 |
| Wages | 3,50,000 | |
| Opening Stock | 1,20,000 | |
| Salaries | 1,80,000 | |
| Advertisement | 75,000 | |
| Telephone charges | 35,000 | |
| Furniture | 2,00,000 | |
| Investment (Long Term) | 5,00,000 | |
| Interest Received | | 40,000 |
| Loss on sale of furniture | 20,000 | |
| Commission | 60,000 | |
| Profit and Loss Account | | 1,20,000 |
| Interim Dividend | 50,000 | |
| General reserve | | 1,00,000 |
| Cash Balance | 3,20,000 | |
| Bills receivables | 2,00,000 | |
| Total | 59,10,000 | 59,10,000 |

**Additional information were given as under:**

1) Stock as on 31st March 2019 was valued at rs.3,00,000.
2) Make provision of Rs.3,00,000 for Income Tax.
3) Depreciation of Plant and Machinery @ 20% p.a., and furniture @ 10% p.a.

**Q.3A** AB Ltd. is considering the purchase of a machine. Model A and Model B are available each costing Rs.1,50,000. Cash Inflows are expected as follows: **(20)**

| Year | Model A | Model B |
|---|---|---|
| 1 | 45,000 | 15,000 |
| 2 | 60,000 | 45,000 |
| 3 | 75,000 | 60,000 |
| 4 | 45,000 | 90,000 |
| 5 | 60,000 | 60,000 |
| 6 | 40,000 | 50,000 |
| 7 | 30,000 | 30,000 |

With the Discount Factor of 12% discount factor.

| Year | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Present Value | 0.893 | 0.797 | 0.712 | 0.636 | 0.567 | 0.507 | 0.452 |

Indicate the selection of the machine by applying.
1) Payback Period 2) Net Present Value 3) Profitability Index.

**OR**

**Q.3X** CD and company is going to produce and sell 5,000 units per month. The material required per unit is Rs.55, Direct Labour Cost Rs.1,20,000 per month. The overheads expenses amount to Rs.12,60,000 per annum. The sales price is fixed by calculating profit @ 20% on sales price. Prepare the statement of Working capital requirement for the year 31st March 2019. **(20)**

1) Raw materials will be in stock for 2 months.
2) The processing period will be 1 month.
3) Finished goods will be in stock after production for 1.5 months.
4) Credit allowed to 50% customers is 2 months and the balance 50% customers are given 1 month credit period.
5) 25% of overheads expenses paid 1 month in advance and the balance 75% in paid after 1 month.
6) Time lag in payment of wages is 1 month.
7) 20% of material is purchased on cash basis and 80% of materials on 1.5 months on credit period.
8) Cash required 20% of the net working capital.

**Q.4A** X Ltd. and Y Ltd. are the same line of business. Following are their Balance sheets as on 31st December 2018. Calculate 1) Proprietory ratio. 2) Capital Gearing ratio. 3) Current ratio. 4) Stock working capital ratio. 5) Liquid ratio. **(10)**

| Liabilities | X Ltd (Rs.) | Y Ltd (Rs.) | Assets | X Ltd (Rs.) | Y Ltd (Rs.) |
|---|---|---|---|---|---|
| Equity Share Capital | 7,00,000 | 2,00,000 | Land | 1,00,000 | 80,000 |
| Reserve and Surplus | 1,00,000 | 1,00,000 | Building | 2,50,000 | 2,00,000 |
| 12% Debentures | 2,00,000 | 5,00,000 | Machinery | 5,00,000 | 3,00,000 |
| Creditors | 1,20,000 | 70,000 | Debtors | 2,10,000 | 1,10,000 |
| Bills Payable | 40,000 | 20,000 | Stock | 1,00,000 | 2,00,000 |
| Proposed Dividend | 20,000 | 20,000 | Cash balance | 55,000 | 40,000 |
| Provision for taxation | 35,000 | 20,000 | | | |
| Total | 12,15,000 | 9,30,000 | Total | 12,15,000 | 9,30,000 |

**Q.4B** From the following information of M/s Deepak Co.Ltd. Prepare Balance sheet. **(10)**

1) Current ratio 2.5:1.
2) Liquid ratio 1.5:1.
3) Working capital Rs.1,20,000.
4) Bank overdraft Rs.20,000.
5) Reserve and surplus Rs.80,000.
6) Fixed assets to Proprietors fund 0.75:1.
7) There is no long term loan and Investment and Fictitious assets.
8) Current Assets include only stock, debtors and cash balance in the ratio of 11:5:4 respectively.

**OR**

**Q.4 X** AB Ltd. furnishes you following statement for the year ended 31st March 2019. **(20)**
From the following information calculate :
1) Current Ratio 2) Quick Ratio 3) Administrative Expenses Ratio 4) Net Profit (NPAT) Ratio 5) Return on Capital employed 6) Debt Service Ratio 7) Stock Turnover Ratio 8) Gross Profit Ratio.

**Trading and Profit Loss Account for the year ended on 31st March 2019**

| Particulars | (Rs.) | Particulars | (Rs.) |
|---|---|---|---|
| To Cost of Goods Sold | 63,00,000 | By Net Sales | 90,00,000 |
| To Gross Profit c/d | 27,00,000 | | |
| **Total** | **90,00,000** | **Total** | **90,00,000** |
| To Administration expenses | 9,00,000 | By Gross Profit b/d | 27,00,000 |
| To Selling and Distribution Expenses | 7,00,000 | | |
| To Interest | 2,22,000 | | |
| To Provision for Income Tax | 3,00,000 | | |
| To Net Profit c/d | 5,78,000 | | |
| **Total** | **27,00,000** | **Total** | **27,00,000** |
| To Transfer to Reserves | 78,000 | By Balance b/f | 1,00,000 |
| To Balance c/f | 6,00,000 | | |
| **Total** | **6,78,000** | **Total** | **6,78,000** |

**Balance Sheet as on 31st March 2019**

| Liabilities | (Rs.) | Assets | (Rs.) |
|---|---|---|---|
| Equity Share | 20,00,000 | Fixed Assets | 44,00,000 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| Capital(Rs.10each) | | | |
| 8% Preference Share Capital | 10,00,000 | Long Term Investments | 5,50,000 |
| Reserve and Surplus | 2,00,000 | Account Receivables | 8,00,000 |
| Profit and Loss account | 6,00,000 | Inventories (P.Y. Rs.9,00,000) | 12,00,000 |
| 12% Long Term Loans | 12,00,000 | Cash and Bank Balance | 2,00,000 |
| 13% Public Deposits | 6,00,000 | Expenses paid in advance | 50,000 |
| Account Payable | 8,00,000 | Advance Income Tax | 2,50,000 |
| Outstanding Expenses | 1,00,000 | Preliminary Expenses | 50,000 |
| Bank overdraft | 7,00,000 | | |
| Provision for Income Tax | 3,00,000 | | |
| **Total** | **75,00,000** | **Total** | **75,00,000** |

**Q.5A** What is Capital Budgeting? Explain its importance.
**Q.5 B** Explain the factors determining the working Capital requirements. **(20)**

**OR**

**Q.5X** **Write notes on the following. (Any4)** **(20)**

1 Functions of Management Account.
2 Gross Profit Ratio and Net Profit Ratio.
3 Common Size Statement.
4 Nature of Working Capital.
5 Average rate of Return.
6 Scope of Management accounting.

SYBCOM (9)
marketing manganat
12/10/2019

Time – 3 Hours

M 12X21

Marks - 100

Note – 1) All the questions are compulsory.
2) Figures to the right indicates full marks.

**Q.1A Fill in the blanks with an appropriate words: (Any 10)** **(10)**

1 Marketing management planning involves _____.
(Marketing Strategy / Production / Company )

2 Mission includes _____ of the business. (Reason / Purpose /meaning )

3 Internal factors are _____ (Uncontrollable / Controllable / Both)

4 Good management relations between an employer and employee is a _____ for an organization. (strength / Opportunity / Weakness)

5 Durable goods are _____ goods. (Tangible / Intangible / None )

6 Product positioning is a concept introduced by _____.
(Peter Drucker / Jack Trout / C.K. Prahalad)

7 _____ is the internal factors which affects pricing decision.
(Customer / Economic / Image)

8 _____ cost is directly associated with production.
(Variable/ Fixed / None of the given )

9 _____ is necessary for increasing productivity.
(Reporting / Competition / Budgeting)

10 Marketing strategy is _____ oriented. (Past / Present / Future)

11 _____ are perishable. (Services / Company / Customer )

12 _____ is one of the demographics factor. (Economic / Education / Politics)

**Q.1B Match the pairs. (Any 10)** **(10)**

| A Column | B Column |
|---|---|
| 1) Internal Environment | a) Art and science |
| 2) Growth of middle class | b) Strengths |
| 3) Target Return pricing | c) Performance |
| 4) Fixed and variable cost | d) Raw material |
| 5) Marketing Mix | e) Launching the product |
| 6) Positioning | f) Product,place |
| 7) Farm products | g) Mark Up price |
| 8) Strategy evaluation | h) Return on Investment |
| 9) Competition analysis | i) Increase in Income |
| 10) Marketing management | j) Human resources |
| 11) Quantitative statement | k) Product level |
| 12) Basic Product | l) Budget |

**Q.2A** Explain the components of Micro and Macro Marketing Environment. **(15)**

**OR**

**Q.2 B** Explain the functions of Marketing Management. **(08)**

**Q.2 C** Explain briefly the emerging marketing opportunities in India. **(07)**

**Q.3 A** Explain Michael Porters five forces model. **(07)**

**Q.3 B** Explain the importance of SWOT Analysis. **(08)**

**OR**

**Q.3 C** Explain briefly the Analyzing Competition. **(07)**

**Q.3 B** Explain the steps involved in Strategic Marketing Planning Process. (08)

**Q.4A** Explain the stages and features of each stage of Product Life Cycle. (15)

**OR**

**Q.4B** Explain briefly the classification of the products. (15)

**Q.5A** What are the internal and external factors that affect the pricing decisions of a company? (15)

**OR**

**Q.5 B** Explain the objectives of pricing. (07)

**Q.5 C** Explain briefly the steps involved in pricing. (08)

**Q.6A** Explain the International Marketing Environment. (10)

**Q.6 B** Explain the steps of Product Positioning Strategy. (10)

**OR**

**Q.6C** **Write notes on the following: (Any 4)** (20)

1 Need of Marketing Management
2 Features of Marketing Strategy
3 Importance of Product Positioning
4 Growing middle class
5 Pricing Methods
6 Product Levels

Code :- M12X21

वेळ :- ३ तास

गुण:- १००

सुचना :- १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत .

२) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात .

प्र.१) अ) खालील रिकाम्या जागा योग्य शब्दाने पूर्ण करा . (कोणतेही १०) १०

१) विपणन व्यवस्थापन नियोजनामध्ये..... चा समावेश होतो.
(विपणन व्यूहरचना/ उत्पादन / कंपनी)

२) मुलभूत उदीष्ट्टामध्ये,व्यवसायाच्या .....चा समावेश होतो. (कारण / हेतु / अर्थ)

३) अंतर्गत घटक ..... असतात . (अनियंत्रित /नियंत्रित / दोन्ही )

४) मालक आणि कामगार यांच्यातील चांगले सहसंबंध हे व्यवसायासाठी..... आहेत.
(शक्तीस्थान / संधी / दुबर्लस्थान )

५) टिकाऊ वस्तु ..... वस्तु आहेत. (दृश्य / अदृश्य/ यापैकी नाही)

६) वस्तु स्थान ही संकल्पना ..... ने मांडली. (पीटर ड्रकर/जॅक ट्रौंट/सी. के. प्रल्हाद )

७) .....हा किंमत निर्णयावर परिणाम करणारा अंतर्गत घटक आहे .(ग्राहक/आर्थिक/प्रतिमा)

८) ..... खर्च, प्रत्यक्ष उत्पादनाशी जोडलेला असतो. (चल / स्थिर / यापैकी नाही )

९) उत्पादकता वाढविण्यासाठी ..... गरजेचे आहे. (अहवाल / स्पर्धा / अंदाजपत्रक )

१०) विपणन व्यूहरचना ही ..... कालाभिमुख आहे . (भूतकाळ / वर्तमान /भविष्य )

११) ..... हे नाशवंत आहे. (सेवा / कंपनी / ग्राहक )

१२) ..... हे लोकसंख्या शास्त्राचा एक घटक आहे. (आर्थिक / शैक्षणिक / राजकीय)

प्र.१) ब) खालील जोडया लावा . (कोणत्याही १०) १०

| 'अ' विभाग | 'ब' विभाग |
|---|---|
| १) अंतर्गत पर्यावरण | a) कला आणि शास्त्र |
| २) वाढता मध्यम वर्ग | b) शक्तीस्थान |
| ३) इष्टांक परतावा किंमत | c) कामगिरी |
| ४) स्थिर आणि चल खर्च | d) कच्चा माल |
| ५) विपणन मिश्र | e) वस्तुचे प्रक्षेपण |
| ६) स्थान | f) वस्तु , स्थान |
| ७) शेती वस्तु | g) मार्क अप किंमत |
| ८) व्यूहरचना मूल्यमापन | h) गुंतवणुकीवरील परतावा |
| ९) स्पर्धा विश्लेषण | i)उत्पन्नातील वाढ |
| १०)विपणन व्यवस्थापन | j) मनुष्य संसाधन |

११) परिणामवाचक विधान

१२) मुलभूत वस्तु

k) वस्तु स्तर

l) अंदाजपत्रक

प्र.२) अ) सुक्ष्म आणि स्थुल विपणन पर्यावरणाचे घटक स्पष्ट करा . १५

किंवा

प्र.२) ब) विपणन व्यवस्थापनाची कार्ये स्पष्ट करा . ०८

प्र.२) क) भारतातील उदयोन्मुख विपणनातील संधी थोडक्यात स्पष्ट करा . ०७

प्र.३) अ) मायकल पोर्टर यांची पाच शक्ती प्रतिकृती स्पष्ट करा . ०७

प्र.३) ब) स्वॉट (SWOT) विश्लेषणाचे महत्त्व स्पष्ट करा . ०८

किंवा

प्र.३) क) स्पर्धेचे विश्लेषण थोडक्यात स्पष्ट करा . ०७

प्र.३) ड) व्यूहरचनात्मक विपणन नियोजन प्रक्रियेतील टप्पे स्पष्ट करा . ०८

प्र.४) अ) वस्तु जीवन चक्रातील प्रत्येक टप्पे आणि प्रत्येक टप्प्यांचे वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा . १५

किंवा

प्र.४) ब) वस्तुंचे वर्गीकरण थोडक्यात स्पष्ट करा . १५

प्र.५) अ)कंपनीच्या किंमत निर्णयावर परिणाम करणारे अंतर्गत आणि बाह्य घटक कोणते आहेत ? १५

किंवा

प्र.५) ब) किंमतीची उद्दिष्टे स्पष्ट करा . ०७

प्र.५) क) किंमत ठरविताना च्या पायऱ्या थोडक्यात स्पष्ट करा. ०८

प्र.६) अ) आंतरराष्ट्रीय विपणन पर्यावरण स्पष्ट करा. १०

प्र.६) ब) वस्तु स्थान व्यूहरचनेतील टप्पे स्पष्ट करा . १०

किंवा

प्र.६) क) टीपा लिहा . (कोणत्याही ४) २०

१) विपणन व्यवस्थापनाची गरज

२) विपणन व्यूहरचनेचे वैशिष्ट्ये

३) वस्तु स्थानाचे महत्त्व

४) वाढता मध्यम वर्ग

५) किंमत पद्धती

६) वस्तु स्तर

SYBCom Com
14/10/2019

M 14X2g

Time: 3 hours Marks: 100

N.B: 1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate full marks.

**Q.1 A) Select the most appropriate answer from the options given below: (any 10) (10)**

a. The principle of equity refers to _____ (Social Justice, Inequality, Disparities)
b. Ethos is a _____ word.(Greek, French, Latin)
c. Esprit de corps means _____ (Planning, Capacity building, Team spirit)
d. Plans need to be _____ (Flexible, Rigid, Difficult)
e. _____ is a long-term action plan for achieving the goals.
(Strategy, Procedure, Program)
f. Quality circle is a _____ group of employees. (Voluntary, Designated, Compelled)
g. _____ Organisation is suitable for multi project or multi product organisations.
(Matrix, Line, Line and Staff)
h. _____ takes place between superior and subordinate.
(Delegation of authority, Decentralization of authority,Departmentation)
i. _____Organisation does not have any head office, hierarchy or an organisational chart.(Matrix, Formal, Virtual)
j. Higher pay is an example of _____ motivation. (Negative, Positive, Neutral)
k. Non Verbal Communication takes place through _____(Orally, Writing, Body language)
l. _____ uses network analysis by identifying critical and non- critical activities.
(CPM, Management audit, Budgetary control)

**Q.1 B) State whether the following statements are True or False: (Any 10) (10)**

a. Management process is a one-time activity.
b. Indian ethos is not relevant to Indian management.
c. Elton Mayo developed Hawthorne Experiment.
d. Only external environmental factors are analyzed in the planning process.
e. Henri Fayol introduced brainstorming technique of decision-making.
f. MBE enables top management to focus on strategic planning and control.
g. Line is the simplest form of organization structure.
h. Departmentation is useful for small organisation.
i. Generally, informal organization exists in almost all organization.
j. Bonus is a non-monetary incentive.
k. Use of jargon can be language barrier in communication.
l. Budgetary control is a technique of controlling.

**Q 2. Answer any two of the following: (15)**

a. Define Management.Give its functions.
b. Explain the F.W.Taylor's Theory of Scientific Management.
c. Discuss Peter Drucker's Dimensions of Management.

**Q 3. Answer any two of the following:** (15)

a. Describe the steps involved in the Planning Process.
b. Explain components of MIS.
c. What are the essentials of sound decision-making?

**Q 4. Answer any two of the following:** (15)

a. Discuss the difference between formal and informal organisation.
b. Discuss the factors affecting Span of Management.
c. Explain the principles of effective delegation.

**Q 5. Answer any two of the following:** (15)

a. Explain the non-monetary factors influencing motivation of employees.
b. Explain the different styles of leadership.
c. Explain the essentials of a good control system.

**Q6. Write notes on: (Any 4)** (20)

i) Managerial skills
ii) Importance of coordination
iii) Programmed techniques of decision -making
iv) Line organisation
v) Decentralization
vi) Communication barriers

Code :- M14X29

वेळ :- ३ तास  गुण:- १००

सुचना :- १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत .

२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.१) अ) **खालील पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा . (कोणतेही दहा)** १०

१) समानतेचे तत्व म्हणजे ..... . (सामाजिक न्याय/असमानता / विषमता)

२) इथोस हा ..... शब्द आहे . (ग्रीक / फ्रेंच / लॅटिन)

३) एकीचे बळ म्हणजे ..... . (नियोजन / क्षमता बांधणी / सांघिक भावना )

४) आराखडे ..... असणे गरजेचे असते. (लवचिक / कडक / कठीण )

५) ..... हे ध्येय साध्य करण्यासाठीचा, दीर्घकालीन कृती आराखडा आहे .
(व्यूहरचना / कार्यपद्धती / कार्यक्रम )

६) गुणवत्ता वर्तुळ हा कर्मचाऱ्यांचा ..... गट आहे . (ऐच्छिक / नेमलेला / अनिवार्य)

७) ..... संघटना ही अनेक प्रकल्प व अनेक वस्तूंच्या संघटनेसाठी योग्य आहे.
(मॅट्रिक्स / रेखा / रेखा व कर्मचारी )

८) वरिष्ठ व कनिष्ठ अधिकाऱ्यांमध्ये ..... घडून येते.
( अधिकारप्रदान / अधिकारांचे विकेंद्रीकरण / विभागीकरण)

९) ..... संघटनेस, कोणतेही मुख्य कार्यालय, स्तर किंवा संघटनेचा तक्ता नसतो.
(मॅट्रिक्स / औपचारिक / आभासी )

१०) अधिक पगार हे .....अभिप्रेरणेचे उदाहरण आहे .(नकारात्मक / सकारात्मक / तटस्थ)

११)सांकेतिक संवाद ..... द्वारे घडून येतो. (तोंडी / लेखी / देह बोली )

१२)..... गंभीर असणारे व गंभीर नसणारे उपक्रम ओळखून नेटवर्क विश्लेषणाचा वापर करतात.(CPM / व्यवस्थापकीय ऑडीट / अंदाजपत्रकीय नियंत्रण )

ब) **खालील विधाने सत्य की असत्य ते सांगा . (कोणतेही दहा)** १०

१) व्यवस्थापन प्रक्रिया हा एक वेळेचा उपक्रम आहे.

२) भारतीय संस्कृतीचे गुणविशेष भारतीय व्यवस्थापनाशी संबंधित नाहीत.

३) एल्टन मायोने हॅवथॉर्न प्रयोग विकसित केला.

४) नियोजन प्रक्रियेमध्ये, फक्त बाह्य पर्यावरणाच्या घटकांचे विश्लेषण होते.

५) हेन्री फेयॉलने, निर्णय प्रक्रियेच्या मेंदूतील वादळ तंत्रांची ओळख करून दिली.

६) अपवादात्मक व्यवस्थापणामुळे वरिष्ठ अधिकाऱ्यांना व्यूहरचनात्मक नियोजन व नियंत्रणावर लक्ष केंद्रीत करता येते.

७)रेखा संघटन हा संघटन रचनेचा सर्वात सोपा प्रकार आहे .

८) लहान संघटनांसाठी विभागीकरण उपयुक्त ठरते.

९) सर्वसाधारणपणे, अनौपचारिक संघटन सर्वच संघटनांमध्ये अस्तित्वात असते.

१०) बोनस हे आर्थिक नसणारे प्रोत्साहन आहे.

११) पारिभाषिक शब्दांच्या वापरामुळे, संभाषणामध्ये भाषिक अडथळे येतात.

१२) अंदाजपत्रकीय नियंत्रण हे नियंत्रणाचे तंत्र आहे.

**प्र.२) खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे द्या.** १५

१) व्यवस्थापनाची व्याख्या द्या . त्याची कार्ये सांगा.

२) एफ . डब्ल्यु. टेलरचा शास्त्रीय व्यवस्थापनाचा सिद्धांन्त स्पष्ट करा.

३) पीटर ड्रकरच्या 'व्यवस्थापनाच्या परिमाणांवर ' चर्चा करा.

**प्र.३) खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे द्या.** १५

१) नियोजन प्रक्रियेतील पायऱ्यांचे वर्णन करा.

२) व्यवस्थापन माहिती प्रणालीचे घटक स्पष्ट करा.

३) वाजवी निर्णय प्रक्रियेसाठी कोणत्या गोष्टी आवश्यक आहेत ?

**प्र.४) खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे द्या .** १५

१) औपचारिक आणि अनौपचारिक संघटनेतील फरक सांगा.

२) व्यवस्थापनाच्या नियंत्रण कक्षेवर परिणाम करणाऱ्या घटकांवर चर्चा करा.

३) प्रभावी अधिकार प्रदानाची तत्वे स्पष्ट करा.

**प्र.५) खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे द्या.** १५

१)कर्मचाऱ्यांच्या अभिप्रेरणेवर परिणाम करणारे बिगर आर्थिक घटक स्पष्ट करा.

२) नेतृत्वाच्या विविध शैली स्पष्ट करा.

३) चांगल्या नियंत्रण पद्धतीकरिता आवश्यक गोष्टी स्पष्ट करा.

**प्र.६) टीपा लिहा. (कोणत्याही चार)** २०

१) व्यवस्थापकीय कौशल्ये

२) समन्वयाचे महत्त्व

३) निर्णय प्रक्रियेची सुनियंत्रित तंत्रे

४) रेखा संघटन

५) विकेंद्रीकरण

६) संभाषणातील अडथळे

M 15x34

S4 BCom Busi Eco
15/10/2019

[Time 3 Hours] [Marks-100]

NB.1) All questions are compulsory.

2) Figures to right indicate full marks.

3) Draw neat diagrams wherever necessary.

Q1 A) Define the following concepts. (Any five) 10

1)Macro economics 2)Trade cycle 3)Consumption function

4)Multiplier 5)LM Curve 6) Inflation 7) Velocity of money circulation

8)Cost push inflation

B) Choose the right answer from the given options and rewrite the statements. 10

1 Keynesian theory is not based on which of the following assumption.
a)supply creates its own demand b)market can fail c) government intervention can reduce the impact of recession d) aggregate demand determines national income

2 Green gross domestic production is an index of ----------
a)loss of biodiversity b)cost of climate change c)environment cost of economic activities d) all of the above

3 When income increases consumption will increase in a ---------- proportion.
a)constant b) lesser c) greater d) none of the above

4 When income equals consumption ,saving will be ----------
a)zero b) positive c) negative d) infinity

5 After reaching full employment ,the aggregate supply curve become -------
a)upward sloping b)downward sloping c) horizontal line d) vertical line

6 MEC curve remain --------
a)upward sloping b)downward sloping c) constant d) none of the above

7 Money supply will increase when there is ----------
a)increase in CRR and SLR b) decrease in CRR and SLR c)both a and b d) none of the above

8 Demand for transaction motive is depends upon----------
a) rate of interest b) level of income c) investment d) tax rate.

9 High powered money includes----------
a)money with public and central bank b) deposit with commercial bank
c)currency with public ,cash reserves and other deposit with central bank
d) none of the above

10 During inflation, RBI ---------- bank rate and cash reserve ratio.
a)reduces b) increases c)does not change d) none of the above

Q2 Answer any two of the following. 20

a) Explain the circular flow of income in open economy.

b) Explain the features of trade cycle.

c) "Supply side creates its own demand" Discuss in detail.

Q3 Answer any two of the following. 20

a) The starting point of Keynes general theory of employment is the principle of effective demand. Explain.

b) Explain the factors affecting on marginal efficiency capital.

c) Given investment to be Rs.100 crores and MPC 0.8, explain the working of investment multiplier.

Q4 Answer any two of the following. 20

a) Explain the working of monetary and fiscal policy through IS-LM model..

b) Explain the effects of stagflation.

c) Explain the basic prepositions of supply side economics.

Q5 Answer any two of the following. 20

a) Explain the factors affecting velocity of money circulation.

b) Explain the Milton Friedman approach of demand for money.

c) Explain the measures of control of inflation.

***

(मराठी रूपांतर)

वेळ -३ तास गुण -१००

सूचना- १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

३)आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

प्र १ अ खालील संकल्पना स्पष्ट करा . (कोणत्याही पाच ) १०

१) स्थूललक्षी अर्थशास्त्र २)व्यापार चक्र ३)उपभोग फलन ४)गुणक

५) LM वक्र ६)भाववाढ ७)पैशाचा परिभ्रमण वेग ८)खर्च प्रेरित भाववाढ

ब) खाली दिलेल्या पर्यायातून योग्य पर्याय निवडून विधाने पुन्हा लिहा. १०

१ केन्सचा सिंध्दात खालील पैकी कोणत्या गृहीतकावर आधारीत नाही.

अ) प्रत्येक पुरवठा स्वत:च मागणी निर्माण करतो ब)बाजाराची घसरण होते

क)सरकारी हस्तक्षेपा मुळे मंदीचा परिणाम कमी होतो

ड)एकूण मागणी राष्ट्रीय उत्पन्न निश्चित करते

२ हरित स्थूल राष्ट्रीय उत्पदनाचा --------- हा निर्देशांक आहे.

अ)जैविक विविधतेचा नाश ब) वातावरण खर्चाचा बदल क)आर्थिक क्रियांचा पर्यावरणात्मक खर्च ड)या पैकी सर्व

३ जेव्हा उत्पन्न आणि उपभोग समान असतात तेव्हा बचत -------- असते.

अ)स्थिर ब)कमी क) जास्त ड)या पैकी नाही

४ जेव्हा उत्पन्नात वाढ होते तेव्हा उपभोगा मध्ये -------- वाढ होते.

अ)शून्य ब)धनात्मक क) ऋणात्मक ड)अनंत

५ पूर्ण रोजगार पातळीपर्यंत पोहचल्यानतंर एकूण पुरवठा वक्र ----- असतो.

अ)वर सरकणारा ब) खाली सरकणारा क)समांतर रेषा ड) उभी सरळ रेषा

६ भांडवलाची सिमांत कार्यक्षमता वक्र नेहमी --------- असतो.

अ)वर सरकणारा ब)खाली सरकणारा क)स्थिर ड)या पैकी नाही

७ ------ मुळे पैशाच्या पुरवठयात वाढ होते.

अ) CRR व SLR मधील वाढ ब) CRR व SLR मधील घट

क)अ आणि ब दोन्ही ड)या पैकी नाही

८ दैनदिन हेतू साठी पैशाची मागणी ------- वर अवलंबून असते.

अ) व्याज दर ब)उत्पन्न पातळी क)गुंतवणूक ड)कर दर

९ उच्च क्षमतेच्या पैशामध्ये ------- चा समावेश होतो.

अ)लोक आणि मध्यवर्ती बँकाकडील पैसा ब)व्यापारी बैकाकडील ठेवी

क)लोकांकडे असणारेचलन ,रोखता साठा आणि मध्यवर्ती बँकाकडील इतर ठेवी

ड) या पैकी नाही

१० चलन वाढीच्या काळात RBI बँकदर आणि रोख राखीव निधीचे प्रमाण ----

अ)वाढविते ब)कमी करते क)बदलत नाही ड)या पैकी नाही

प्र२ खालील पैकी कोणत्याही दोहोची उत्तरे लिहा. २०

अ) खुल्या अर्थव्यवस्थेतील उत्पन्नाचा चक्रीय प्रवाह स्पष्ट करा.

ब) व्यापार चक्राची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

क) "पुरवठा स्वतः च मागणी निर्माण करतो" विस्तृत चर्चा करा.

प्र३ खालील पैकी कोणत्याही दोहोची उत्तरे लिहा. २०

अ) केन्सचा रोजगार संबंधी सिध्दाताचा तांत्रिक प्रारंभ प्रभावी मागणी आहे, स्पष्ट करा.

ब) भाडवलाच्या सीमांत कार्यक्षमते वर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.

क) १०० कोटी रुपये गुंतवणूक आणि सीमांत उपभोग प्रवृती ०.८ दिलेली असताना गुंतवणूक गुणकाची कार्यप्रणाली स्पष्ट करा.

प्र४ खालील पैकी कोणत्याही दोहोची उत्तरे लिहा. २०

अ) IS-LM प्रतिमांनाच्या सहाय्याने मौद्रिक व राज्यंकोषीय धोरण प्रणाली स्पष्ट करा.

ब) अवधानी अतिवृद्धीचे परिणाम स्पष्ट करा.

क) पुरवठा वाजू अर्थशास्राचे पायाभूत विषय स्पष्ट करा.

प्र५ खालील पैकी कोणत्याही दोहोची उत्तरे लिहा. २०

अ) पैशाच्या परिभ्रमण वेगावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.

ब) मिल्टन फ्रिड्मनचा पैशाच्या मागणीचा दृष्टिकोन स्पष्ट करा.

क) चलनवाढ नियंत्रित करण्याच्या उपाययोजना स्पष्ट करा.

***

(15)

SYBCom Business Law

16/10/2019

M16X42

Time: 03.00hours 100 marks

Note: 1) All questions are compulsory.

2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1) Attempt any two of the following: 20 marks

1) Explain various kinds of contract.
2) What are the legal rules regarding valid acceptance?
3) What are the essential elements of consideration?
4) Who is competent to enter into a contract?What are the agreements by persons of unsound mind?

Q.2) Attempt any two of the following: 20 marks

1) Write a detail note on Fraud and Misrepresentation.
2) Explain the capacity to enter into contract.
3) What are the remedies available for breach of contract?
4) Explain the concepts of E-contract and Quasi Contracts.

Q.3) Attempt any two of the following: 20 marks

1) Distinguish between Contract of Indemnity and Contract of Guarantee.
2) What is contract of bailment? Explain its essentials.
3) Describe the various modes of termination of an agency.
4) Explain the rights of Pawnee and pawnor.

Q.4) Attempt any two of the following: 20 marks

1) Define Contract of Sale. Explain its features.
2) What is Doctrine of Caveat Emptor? Explain its exceptions.
3) Define Goods. What are the effects of destruction of goods?
4) Who is unpaid seller? Explain the rights of an unpaid seller.

Q.5) Attempt any two of the following: 20 marks

1) Define promissory note and state its characteristics.
2) Write the distinguish between promissory note and bill of exchange.
3) Who is Holder in Due Course? What are the rights and privileges of holder in due course?
4) Define a Negotiable Instrument. Explain the provisions of maturity of an instrument.

Code :- M16X42

वेळ:- ३ तास गुण:- १००

सुचना:- १)सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२)उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.१) खालीलपैकी कोणतेही **दोन** उपप्रश्न सोडवा. २०

१) करारांचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.

२) प्रस्तावच्या स्वीकृतीचे नियम कोणते आहेत ?

३) प्रतिफलाचे आवश्यक घटक कोणते आहेत ?

४) करारात सहभागी होण्यास योग्य व्यक्ती कोण असतात ? वैचारिक शक्ती नसलेल्या व्यक्तीकडून होणारे करार कोणते आहेत ?

प्र.२) खालीलपैकी कोणतेही **दोन** उपप्रश्न सोडवा. २०

१)लबाडी किंवा फसवणूक व असत्य विधान यावर सविस्तर टिप लिहा.

२)करार करण्याकरिता आवश्यक असलेली पात्रता स्पष्ट करा.

३)करारचे उल्लंघन केल्यास असणाऱ्या उपाययोजना कोणत्या आहेत ?

४) ई- ठराव व आभासी ठराव या संकल्पना स्पष्ट करा.

प्र.३) खालीलपैकी कोणतेही **दोन** उपप्रश्न सोडवा . २०

१) नुकसान भरपाईचा करार व हमीचा करार यांतील फरक सांगा.

२)निक्षेपाचे करार स्पष्ट करून महत्त्वाची वैशिष्ट्ये लिहा.

३) प्रतिनिधीत्वाची समाप्ती करण्याचे विविध प्रकार वर्णन करुन सांगा.

४)तारणदाता व तारणगृहिता यांचे हक्क स्पष्ट करा.

प्र.४) खालीलपैकी कोणतेही **दोन** उपप्रश्न सोडवा . २०

१) मालविक्री कायदा व्याख्या सांगून वैशिष्ट्ये सांगा.

२) खरेदीदार किंवा ग्राहक सावधान तत्व व त्याचे अपवाद यावर सविस्तर टिप लिहा.

३) वस्तूची व्याख्या द्या. वस्तू नाश पावल्यास कोणते परिणाम होतात?

४) अदत्त विक्रेता व त्याचे हक्क यावर चर्चा करा.

प्र.५) खालीलपैकी कोणतेही **दोन** उपप्रश्न सोडवा . २०

१) वचनचिठ्ठी म्हणजे काय ते सांगून वैशिष्ट्ये सांगा.

२) वचनचिठ्ठी व हुंडी यातील फरक स्पष्ट करा.

३) यथाविधीधारक कोण असतो ? व त्यांचे विशेषाधिकार यावर चर्चा करा.

४) चलनक्षम दस्तऐवजाची व्याख्या लिहून दस्तऐवजाच्या पूर्णतेच्या रिती स्पष्ट करा.

M 17X52

SYBCom SP (16)
17/10/19

Time: 3 Hours Marks: 100

N.B. 1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate full marks.

**Q1) A) Fill in the blanks with appropriate word given in the bracket: (Any 10)** 10

1. Company with maximum 200 members is called as _____company.
(Statutory/private/limited by guarantee)
2. _____company means whose principal business is the acquisition of shares, debentures or other securities.
(Producer/ investment/associate)
3. The word secretary has been derived from _____word 'secretarius'
(Latin/Greek/French)
4. _____is the premier institution governing the profession of CS in India.
(IFCI/ICICI/ICSI)
5. A one person company shall have a minimum of _____director.
(Two/one/three)
6. Every listed company having paid up share capital of rupees _____or more shall have whole-time company secretary in employment.
(1 crores/3 crores/5 crores)
7. Secretarial standard 2 is related with _____.
(Meetings of the Board of Director /board report/general meeting)
8. _____Audit helps to examine, check and report compliances made by the company.
(Internal/Secretarial/External)
9. _____ is a place where stock brokers and traders can sell and buy stock, bonds and other securities.
(Stock Exchange/Company Law Board/Joint Stock Company)
10. Maximum number of members of public limited company is_____.
(7 / Unlimited/ 50)
11. _____is considered as an invitation to public for investment in the company.
(Capital clause/Prospectus/ultra vires)
12. The company whose securities are included in the official list of the stock exchange is called _____ Company.
(Listed/public/private)

**Q1) B) State whether the following statements are true or false: (Any 10)** 10

1. A qualified company secretary can serve in employment as well as in practice.
2. A company secretary is considered as Key Managerial Personnel by Companies Act, 2013.
3. Members of a private company can freely transfer their shares.
4. Depository participants act as a link between depository and investors.

5. A company may have more than one common seal.
6. Secretarial standard 4 is related to Registers and records.
7. Forfeiture of shares means cancellation of shares due to non-payment of calls.
8. Prospectus and statement in lieu of prospectus are synonyms.
9. Preference shareholders have voting rights in general meeting.
10. Every company should maintain a register of attendance of directors from the first board meeting.
11. Overdraft refers to short term loan taken by bank.
12. Technology has made the job of company secretary slow and tedious.

**Q2) Answer Any Two of the following:** **15**

a. Explain different types of companies under Companies Act, 2013.
b. Discuss the role of Company Secretary.
c. Explain the qualifications of company secretary.

**Q3) Answer Any Two of the following:** **15**

a. 'A company secretary acts as a liasion officer between Company and Stock Exchange'. Discuss.
b. Explain brieflySecretarial Standards issued by ICSI.
c. Describe need and importance of Secretarial audit.

**Q4) Answer Any Two of the following:** **15**

a. Write a note on misleading prospectus.
b. Discuss the legal provisions related to alteration of name clause of MOA.
c. Explain secretarial procedure with regard to conversion of public limited company into a private company.

**Q5) Answer Any Two of the following:** **15**

a. Discuss secretarial correspondence with debentureholders.
b. Explain the role of technology in secretarial correspondence.
c. Give specimen of: Letter to Bank for overdraft facility.

**Q6) Write notes on: (Any Four)** **20**

a. Qualities of company secretary
b. Career options of Company Secretary
c. Secretarial standard 3 : Dividend
d. Secretarial correspondence with Company Law Board
e. Articles of Association
f. Specimen of letter to ROC for alteration of AOA

# M17X52

वेळ — ३ तास  गुण — १००

सूचना — १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

प्र. १ अ) योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा. (कोणत्याही दहा) १०

१. ज्या कंपनीमध्ये जास्तीत जास्त २०० सदस्य असतात, अशा कंपनीला ——— म्हणतात.
(वैधानिक खाजगी हमीने मर्यादित कंपनी)

२. ज्या कंपनीचा मुख्य व्यवसाय हा भाग, कर्जरोखा व इतर प्रतिभूती संपादन करण्याचा असतो, त्या कंपनीला ——— कंपनी म्हणतात.
(उत्पादक गुंतवणूक संलग्न)

३. सिक्रेटरीस हा शब्दाची व्युत्पत्ती सेक्रेटरीयस या ——— शब्दापासून झालेली आहे.
(लॅटीन ग्रीक फ्रेंच)

४. ——— ही कंपनी सिक्रेटरीस पेशाची व्यवस्था पाहणारी भारतातील प्रमुख संस्था आहे.
(IFCI/ICICI/ICSI)

५. एक व्यक्ती कंपनीकडे किमान ——— संचालक असतो. (दोन/एक/तीन)

६. प्रत्येक सूचीबद्ध कंपनी जिचे वसूल केलेले भागभांडवल रूपये ——— किंवा अधिक असेल, त्याच्याकडे नोकरीत असणारा पूर्णवेळ कंपनी सिक्रेटरीस असणे आवश्यक आहे.
(१ कोटी/३ कोटी/५ कोटी)

७. सचिवीय मानक २ हे ——— शी संबंधित आहे.
(संचालक मंडळ सभा/संचालक मंडळ अहवाल/सर्वसाधारण सभा)

८. ——— लेखापरिक्षण, कंपनीव्दारे केलेल्या अनुपालनाचे परीक्षण, तपासणी आणि अहवाल पूर्तता करण्यास मदत करते.
(अंतर्गत/सचिवीय/बाह्य)

९. ———ही अशी जागा आहे जिथे दलाल आणि व्यापारी भागांची, Bonds ची खरेदी विक्री करू शकतात.
(भाग बाजार/कंपनी कायदा मंडळ/कंपनी)

१०. सार्वजनिक कंपनीची कमाल सभासद संख्या ——— असते.
(७/अमर्यादित/५०)

११. ——— हे लोकांना कंपनीमध्ये गुंतवणूक करण्यास आमंत्रण करते.
(भाडवल कलम/माहितीपत्रक/कृती बाह्य व्यवहार)

१२. ज्या कंपनीच्या प्रतिभूतींचा समावेश भागबाजाराच्या अधिकृत यादीमध्ये केलेला आहे त्यास ——— कंपनी असे म्हणतात.
(सूचीबद्ध/सार्वजनिक/खाजगी)

ब) खालील विधाने सत्य किंवा असत्य ते सांगा. (कोणतीही दहा) १०

१ पात्र असलेला कंपनी चिटणीस हा नोकरी तसेच वैयक्तिक सरावाची सेवा देऊ शकतो.
२ कपनी चिटणीस कपनी कायदा, २०१३ प्रमाणे मुख्य व्यवस्थापकीय कर्मचारी म्हणून ओळखला जातो.
३ खाजगी कपनीचे सदस्य त्याचे भाग सहजपणे हस्तातरीत करू शकतात
४ डिपॉझिटरी सहभागी हे डिपॉझिटरी आणि गुतवणूकदार याच्यातील दुवा म्हणून कार्य करतात
५ कपनीकडे एका पेक्षा जास्त बोधचिन्ह असू शकतात.
६ सचिवीय मानक ४ हे नोद वही व नोंदी या मानकाशी सबधित आहे.
७ भागावरील रक्कमेची मागणी न भरल्यामुळे जे भाग रद्द केले जातात त्यास भागांची जप्ती म्हणतात.
८ माहितीपत्रक आणि माहितीपत्रकाऐवजी दयावयाचे निवदेन हे समानार्थी आहेत.
९ अगृहक्क भागधारकाना साधारण सभेत मतदानाचा अधिकार असतो
१० प्रत्येक कंपनीला सचालकाची हजेरी नोंदवही पहिल्या सचालक मडळाच्या सभेपासून ठेवणे गरजेचे असते.
११. अधिकर्ष म्हणजे बँकाकडून कमी काळासाठी घेतलेले कर्ज होय.
१२. तत्रज्ञानामुळे कंपनी चिटणीसाचे काम हे कटाळवाणे आणि दमवणारे झाले आहे.

**प्र. २ खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे दया.** १५

अ. कंपनी कायदा, २०१३ नूसार कपन्याचे विविध प्रकार सागा.
ब. कपनी चिटणीसाच्या भूमिकेवर चर्चा करा.
क. कंपनी चिटणीसाची पात्रता स्पष्ट करा.

**प्र. ३ खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे दया.** १५

अ. 'कंपनी चिटणीस हा कंपनी आणि भागबाजार यांच्यातील संपर्क अधिकारी म्हणून काम करतो' चर्चा करा.
ब. ICSI ने दिलेल्या सचिवीय मानकांविषयी थोडक्यात स्पष्टीकरण दया.
क. सचिवीय लेखापरीक्षणाची गरज आणि महत्त्व सागा.

**प्र. ४ खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे दया.** १५

अ. भ्रामक माहितीपत्रकावर टिप लिहा.
ब. घटनापत्रकातील नाव कलमात बदल करण्यासाठी लागणाऱ्या कायदेशीर तरतूदी स्पष्ट करा.
क. सार्वजनिक कंपनीचे खाजगी कंपनीत रूपातर करण्यासंबंधिचे सचिवीय पद्धत लिहा.

**प्र. ५ खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे दया.** १५

अ. कर्जरोखेदारांशी चिटणीसाचा असलेला पत्रव्यवहार स्पष्ट करा.
ब. सचिवीय पत्रव्यवहारांमध्ये तंत्रज्ञानाची असलेली भूमिका स्पष्ट करा.
क. नमुनापत्रक तयार करा बँकेला दयावयाचे अधिकर्ष (ओव्हरड्राफ्ट) सुविधा पत्र.

**प्र. ६ टिपा लिहा.** २०

अ. कपनी चिटणीसाचे गुण.
ब. कंपनी चिटणीसाच्या कारकीर्दीच्या संधी
क. सचिवीय मानक ३ – लाभांश.
ड. चिटणीसाचा कपनी कायदा मंडळाशी असलेला पत्रव्यवहार.
इ. नियमावली
फ. नमुनापत्रक : नियमावलीत बदल करण्याकरता कंपनी निबधकाला दिले जाणारे पत्र.

EM 17X53

SYBCom Co-op (18)

17/10/2019

Time 3 Hours] *** [Marks- 100]

NB.1) All questions are compulsory.
2) Figures to right indicate full marks.
3) Draw neat diagrams wherever necessary.

Q1 A) Choose the correct answer and rewrite statements 10

1) ---------- is the secondary purpose of co-operative societies.
a)profit maximization b)provide better services c)a and b d)none of the above

2) In India 1st co-operative act was passed in the year ----------
a)1904 b)1912 c)1919 d)none of the above

3) ---------- are the principle of co-operation.
a)open membership b) voluntary membership c)equality d)all of the above

4) The head quarter national agriculture co-operative marketing societies is at-------
a)Mumbai b)Kolkata c)New Delhi d)none of the above

5) Dairy co-operative societies are related to ---------- production.
a)milk b) industrial c) a and b d)none of the above

6) Vidyanathan committee was established in the year ----------
a)2004 b) 2005 c) 2006 d)none of the above

7) Primary agriculture credit societies providing --------- loan.
a)long term b) medium term c) short term d)none of the above

8) Farmer's co-operative societies basically providing facilities to ----------
a)traders b) farmer c) a and b d)none of the above

9) -------- known as apex bank
a) central co-operative bank b) Primary agriculture credit societies
c) state co-operative bank d)none of the above

10) Primary land development bank provide -------- loan to member.
a)short term b) medium term c) long term d)none of the above

B) Define the following concepts. (Any five) 10

1)Co-operation 2)Public economy 3)Agriculture co-operative marketing societies 4)Housing co-operative societies 5)Self help group
6) Farmers service societies 7)Central co-operative bank 8)Regional rural bank

Q2 Answer the following(Any two) 20

a) Explain the features of co-operation.

b) Explain the economic advantages of co-operation.

c) Explain the co-operation in mixed economy.

Q3 Answer the following(Any two) 20

a) Explain the objectives of consumer co-operative societies.

b) Explain the problems of housing co-operative societies.

c) Explain the functions of industrial co-operative societies.

Q4 Answer the following(Any two) 20

a) Explain the structure of co-operative credit in India.

b) Explain the objectives of primary agriculture co-operative credit societies.

c) Write a note on Vidyanathan committee report 2004.

Q5 Answer the following(Any two) 20

a) Write note on area of operation and management of district central co-operative bank.

b) Explain the problems of state co-operative bank.

c) Explain the remedies of the problems of primary land development bank.

वेळ - ३ तास (मराठी रुपांतर) गुण - १००

सूचना १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

३) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

प्र.१ ला अ) योग्य पर्याय निवडून विधाने पुन्हा लिहा. १०

१) सहकारी संस्थाचा दुय्यम उद्देश ------- हा असतो .

अ)नफ्याचे कमालीकरण ब) चांगल्या सेवा देणे

क) अ आणि ब ड) या पैकी एकही नाही

२) भारतामध्ये १ला सहकार कायदा -------- या वर्षी समंत झाला.

अ) १९०४ ब) १९१२ क) १९१९ ड) या पैकी एकही नाही

३) ------- सहकाराची तत्वे आहेत.

अ)खुले सभासदत्व ब)एच्छीक सभासदत्व क)समानता ड)या पैकी सर्व

४) राष्ट्रीय कृषि विपणन सहकारी संस्थेचे मुख्य कार्यालय -------या ठिकाणी आहे.

अ) मुबई ब) कोलकत्ता क) मद्रास ड) या पैकी एकही नाही

५) दूध उत्पादन सहकारी संस्थाचा ------ उत्पादनाशी संबध आहे .

अ)दूध ब) औधीगिक क) अ आणि ब ड) या पैकी एकही नाही

६) ---------- मध्ये विद्यानाथन समितीची स्थापना झाली आहे.

अ)२००४ ब) २००५ क) २००६ ड) या पैकी एकही नाही

७) प्राथमिक कृषि पत संस्था ----- कर्ज पुरवीतात.

अ) दीर्घ ब) मध्यम क) अल्प ड) या पैकी एकही नाही

८) शेतकरी सेवा सहकारी संस्था ह्या प्रामुख्याने ---------- ना सुविधा पुरवीतात.

अ)व्यापारी ब) शेतकरी क) अ आणि ब ड) या पैकी एकही नाही

९) ------- शिखर बँक म्हणून ओळखले जाते .

अ) मध्यवर्ती सहकारी बँक ब) प्राथमिक कृषि पतपुरवठा संस्था

क) राज्य सहकारी बँक ड) या पैकी एकही नाही

१०) प्राथमिक भू-विकास बँक -------- कर्ज पुरवितात.

अ) अल्प ब) मध्यम क) दीर्घ ड) या पैकी एकही नाही

ब) खालील संकल्पना स्पष्ट करा . (कोणत्याही पाच) १०

१)सहकार २)सार्वजनिक अर्थव्यवस्था ३)शेतमाल विपणन सहकारी संस्था

४)गृहनिर्माण सहकारी संस्था ५)स्वयं सहाय्यता गट ६)शेतकरी सेवा संस्था

७)मध्यवर्ती सहकारी बँक ८) विभागीय ग्रामीण बँक

प्र. २ रा खालील प्रश्नाची उत्तरे लिहा . (कोणतेही दोन) २०

अ) सहकाराची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

ब) सहकाराचे आर्थिक फायदे स्पष्ट करा.

क) मिश्र अर्थव्यवस्थेतील सहकार स्पष्ट करा.

प्र. ३ रा खालील प्रश्नाची उत्तरे लिहा . (कोणतेही दोन) २०

अ) ग्राहक सहकारी संस्थेची उद्दिष्ट्ये स्पष्ट करा.

ब) गृहनिर्माण सहकारी संस्थेच्या समस्या स्पष्ट करा.

क) औधोगिक सहकारी संस्थेची कार्ये स्पष्ट करा.

प्र.४ था खालील प्रश्नाची उत्तरे लिहा . (कोणतेही दोन) २०

अ) भारतातील सहकारी पतपुरवठयाची रचना स्पष्ट करा.

ब) प्राथमिक कृषी पतपुरवठा सहकारी संस्थेची उद्दिष्ट्ये स्पष्ट करा.

क) वैद्यनाथन समिती अहवाल २००४ यावर टीप लिहा.

प्र.५ वा खालील प्रश्नाची उत्तरे लिहा . (कोणतेही दोन) २०

अ) जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेचे कार्यक्षेत्र आणि व्यवस्थापन या वर टीप लिहा.

ब) राज्य सहकारी बँकेच्या समस्या स्पष्ट करा.

क) प्राथमिक भू-विकास बँकेच्या समस्यावरील उपाय योजना स्पष्ट करा.